

Mt 16, 13-20: Išpažinimas ir pažadas

- Tetrarchas Erodas Pilypas pastatė miestą ir pavadino *Cezarėja*, cezario Augusto Oktaviano garbei. Pastatė ir šventyklą cezario garbei.
- Tradiciškai miestas vadinosi *Paneas* nuo dievaičio *Pano*, kurio kultas buvo garbinamas 14 vietų. *Panas* nuo gr. πάν – “visi” – panieka.
- *Pilypo Cezarėja* nuo *Jeruzalės* buvo 200 km atstumu, o nuo *Galilėjos* 60 km. Taip pat buvo *Jordano* šaltinis.

Ižanga	<p>^{13a} Atėjęs į Pilypo Cezarėjos apylinkes, Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου – Atėjęs gi Jėzus į sritis Cezarėjos Pilypo,</p>
Jėzaus klausimas	<p>^{13bc} Jėzus paklausė mokinius: "Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų?" ἡρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων, Τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι^a τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; – klausinėjo mokinius Jo sakydamas: Ką sako žmonės, (esant) Sūnų Žmogaus?</p> <p>^a 13 {B} τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι B it^c vg cop^{sa, meg, bo} eth Origen^{gr, lat} Cyril^{2/6}; Jerome // τίνα οἱ ἄνθρωποι εἶναι λέγουσιν κ* (κ² 579 700 Cyril^{1/6} λέγουσιν εἶναι) // τίνα λέγουσίν με οἱ ἄνθρωποι εἶναι C W arm geo slav (Diatessaron^{am}) // τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι (see Mk 8.27; Lk 9.18) (D οἱ ἄνθρωποι λέγουσιν εἶναι) L Δ Θ f¹³ (1 λέγουσιν εἶναι οἱ ἄνθρωποι) 28 33 157 180 205 565 597 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 Byz [E F G H O Σ] Lect it^{(a, aur, (b), (e), f, (ff1), ff2, g1, l, (q), (r1)} (vg^{mss}) (Irenaeus^{lat}) Adamantius^{vid} Epiphanius^{2/3, (1/3)} Chrysostom Severian Marcus-Eremita Cyril^{3/6} Theodotus-Ancyra John-Damascus; (Tertullian) (Hilary) (Ambrose) (Augustine)</p>
Atsakymas	<p>¹⁴ Jie atsakė: „Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, kiti Jeremiju ar dar kuriuo iš pranašų.“ οἱ δὲ εἶπαν, Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. – Jie gi pasakė: (Vieni) Joną Krikštytoją, kiti gi Eliją, kiti gi Jeremiją ar vieną (iš) pranašų. Galimas vertimas: „Taigi jie atsakė: vieni Joną Krikštytoją, o kiti Eliją, o <u>priešingi</u> Jeremiją arba vieną pranašų“.</p>
II Jėzaus klausimas	<p>¹⁵ Jis vėl paklausė: "O kuo jūs mane laikote?" λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; – Sako jiems: Jūs gi ką mane sakote (esant)?</p>
Petro atsakymas ir išpažinimas	<p>¹⁶ Tada Simonas Petras atsakė: "Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!" ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος – Atsakydamas gi Simonas Petras tarė: Tu esi – Pateptasis¹, Sūnus Dievo gyvojo.</p> <p>¹ Χριστός – Pateptasis = Kristus = Mesijas, hebr. Māšīah: pateptasis (žr. Mt 1, 1).</p>
Makarizmas ir pažadas	<p>¹⁷ Jėzus jam tarė: "Palaimintas tu, Simonai, Jonos sūnau, nes ne kūnas ir kraujas tai tau apreikė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ' ὁ πατὴρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. – Atsakydamas gi Jėzus tarė jam: Laimingas esi, Simonai Bar-Jona, nes kūnas ir kraujas² ne atidengė³ tau, bet Tėvas mano danguose.</p> <p>² σὰρξ καὶ αἷμα – hebraizmas, pabrėžiantis žmogaus egzistencijos trapumą.</p> <p>³ ἀποκαλύπτω – apreikšti, atskleisti, leisti pažinti.</p>

	<p>¹⁸ Ir aš tau sakau: tu esi Petras – [uola]; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės.</p> <p>καὶ γὰρ ἐγὼ σοὶ λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν καὶ πύλαι ᾗδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς – Ir aš gi tau sakau, kad tu esi Uola⁴, ir ant tos uolos įtvirtinsiu⁵ mano sušauktųjų (bendriją)⁶, ir vartai⁷ požemio karalystės⁸ ne nugalės jos.</p> <p>⁴ Πέτρος – „Uola“, apaštalo Petro vardas, turintis aramėjiškas ištakas kēfā’ – akmuo, uola (plg. Jn 1, 42; 1 Kor 15, 5; Gal 2, 9).</p> <p>⁵ οἰκοδομέω – vksm. sudarytas iš dkt. οἶκος (namas) ir vksm. δέμω (statyti), turintis reikšmes: pastatyti namą; statyti; stiprinti, tvirtinti, didinti; įtvirtinti.</p> <p>οἶκος = תִּבְנֵי → לְבָנֵי → לְבָנִים</p> <p>תִּבְנֵי – 1. namas, namai; giminė, dinastija; Dievo namai, šventovė, šventykla; religinė bendruomenė. 2. Karališkoji šeima. 3. Žmogaus vidinis pasaulis.</p> <p>2 Sam 7, 11: nuo to laiko, kai savo tautai Izraeliui paskyriau teisėjus. Aš duosiu tau ramybę nuo visų tavo priešų. VIEŠPATS pareiškia tau, kad jis, VIEŠPATS, padarys tau <u>namus</u> [šventovė, namas, dinastija].</p> <p>לְבָנֵי – 1. rūmai; rūmas, puošnus namas. 2. šventykla, šventovė.</p> <p>לְבָנִים – 1. palapinė. 2. buveinė, būstas, namas.</p> <p>⁶ Tokia yra žodžio prasmė „Bažnyčia“.</p> <p>⁷ πύλη – „vartai“, t. y. miesto, valstybės metonimija.</p> <p>⁸ ᾗδης – požemio karalystė, požemis, žemės giluma; praraja, bedugnė; dangaus skliauto priešingybė; požemio bedugnė kurioje yra kovojančių jėgų buveinė.</p>
<p><i>Raktų valdžia</i></p>	<p>¹⁹ Tau duosiu dangaus karalystės raktus; ką tu <u>suriši</u> žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką atriši žemėje, bus atrišta ir danguje."</p> <p>δώσω σοὶ τὰς κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. – Duosiu tau raktus karalystės dangų, ir ką tik surištum⁹ ant žemės, bus surišta danguose, ir ką tik atrištum ant žemės, bus atrišta danguose¹⁰.</p> <p>⁹ λύω – 1. atrišti; 2. išskinkyti; 3. atsegti, atleisti; 4. atidaryti; 5. atplėšti; 6. paleisti, išlaisvinti; 7. susilpninti; 8. griauti; 9. laužti; 10. sutrikdyti; 11. perskirti; 12. pažeisti; 13. nuraminti; 14. nutraukti, baigti; 15. atleisti nuodėmes; 16. atšaukti; 17. vykdyti; 18. atlyginti; 19. išmokėti; 20. atnešti naudos, turėti reikšmės; 21. nuimti; 22. ilgą skiemenį keisti dviem trumpais.</p> <p>δέω καὶ λύω – „surišti ir atrišti“, ST: 1. paimti į nelaisvę ir dovanoti laisvę (Iz 58, 6). 2. išlaisvinti iš nuodėmių (Iz 40, 2 [LXX]). Judaizme: „drausti“ ir „leisti“ įstatymiškai.</p> <p>¹⁰ T.y. autoritetingai pareikši ką esant uždrausta ar leista; arba: išskirsi ką iš tikinčiųjų bendruomenės ar priimsi į ją.</p>

Pabaiga: draudžia išpasakoti	<p>²⁰ Tuomet jis griežtai įsakė savo mokiniams niekam neskelbti, kad jis yra Mesijas.</p> <p>τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός^b – Tada įsakė¹¹ mokiniams, kad niekam_(ne) kalbėtų, kad Jis yra Pateptasis.</p>
	<p>¹¹ διαστέλλω – 1. įsakinėti, skirti; 2. reikalauti, liepti.</p> <p>Mk 9, 9: Besileidžiant nuo kalno, Jėzus <u>liepė</u> (διεστείλατο) niekam nepasakoti, ką jie buvo matę, kol Žmogaus Sūnus prisikels iš numirusių.</p>
	<p>^b 20 {B} ὁ Χριστός [*] B L Δ Θ ^{f¹ f¹³} 28 180 565 597 700 1010 1342 1424 1505 I 68 I 673 I 813 I 1223 ^{it^a}, ^{aur, b, e, ff1.2, g¹} ^{vg^{mss}} ^{syr^{c, p}} ^{cop^{samss}} ^{arm} ^{geo²} ^{slav^{mss}} Diatessaron Origen^{gr, lat} Chrysostom; Hilary Ambrose // Ἰησοῦς ὁ Χριστός ^{κ²} C W 13 157 205 579 828 892 1006 1071 1241 1243 1292 Byz [E F G H Σ] Lect ^{it^{d, f, l}}, ^q ^{vg} ^{syr^h} ^{cop^{sams, meg, bo}} ^{eth} ^{geo¹} ^{slav^{mss}} Jerome Augustine // ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς D ^{it^c}</p>